

162 KIRI LEHTMAJADEPÜHA

KUI Jeesus kümne apostliga Jeruusalemma tee-
le asus, kavatses ta suunduda sinna Samaaria
kaudu, sest see oli lühem tee. Nii läksidki nad
mööda järve idakallast ja jõudsid Skythopolise kaudu
Samaaria lähistele. Videviku tulekul saatis Jeesus Fi-
lippuse ja Matteuse ühte külla Gilboa mäe idanõlval,
et nad neile kõigile ööbimispaika otsiksid. Selle küla
elanikud suhtusid aga juutidesse suure eelarvamuse-
ga, isegi veel suuremaga kui samaarlaste puhul tavali-
ne oli, ning need tunded teravnesid eriti nüüd, mil nii
palju juute oli lehtmajadepüha pidustustele teel. Need
inimesed teadsid Jeesusest väga vähe ja keeldusid talle
öömaja andmast, sest ta oli juut nagu tema kaaslased-
ki. Kui Matteus ja Filippus oma nõrdimust väljenda-
sid ja neile teatasid, et nad keelduvad vastu võtmast
Iisraeli pühameest, ajasid raevunud külaelanikud nad
keppide ja kividega sellest väikesest asulast välja.

² Kui Filippus ja Matteus kaaslaste juurde tagasi
pöördusid ja rääkisid, kuidas neid oli minema aetud,
astusid Jaakobus ja Johannes Jeesuse juurde ja ütlesid:
„Meister, palun luba meil taevast tuli alla kutsu-
da, et see neelaks need ülbed ja patused samaarlased.”
Kui aga Jeesus neid kättemaksu järele janunevaid sõnu
kuulis, pöördus ta Sebedeuse poegade poole ja noomis
neid rangelt: „Te ei paista teadvat, missugust suhtu-
mist nüüd esindate. Kättemaks ei ole taevariigile ko-
hane. Selle asemel et vaielda, rändame parem väike-
sesse külla Jordani jõe koolmekoha lähedal.” Nii jätsid
need samaarlased end sektantlike eelarvamuste tõttu
ilma aust osutada külalislahkust universumi Loojale-
Pojale.

³ Jeesus ööbis koos kümne apostliga Jordani kool-
mekoha lähedal asuvas külas. Järgmise päeva vara-
hommikul ületasid nad jõe ja asusid Jordanist idas
kulgevat maanteed mööda Jeruusalemma poole teele.
Kolmapäeva hilisõhtul saabusid nad Betaaniasse. Toomas
ja Naatanael jõudsid neile järele reedel, sest neid
olid kinni pidanud vestlused Rodaniga.

⁴ ¶ Jeesus ja kaksteist apostlit jäid Jeruusalemma lä-
hedusse kuni järgmise kuu, oktoobri lõpuni, ligikaudu
neljaks ja pooleks nädalaks. Jeesus ise käis linnas vaid
mõne korra ning need lühiajalised külastused toimu-
sid lehtmajadepüha ajal. Suure osa oktoobrist veetis ta
Abneri ja tolle kaaslastega Petlemmas.

1. JERUUSALEMMAS KÜLASTAMISE OHUD

¹ Ammu enne nende Galileast põgenemist olid
Jeesuse pooldajad palunud teda minna Jeruusalemma
evangeeliumi kuulutama, et tema sõnumile lisaks
edaspidi kaalu asjaolu, et seda on kuulutatud juudi
kultuuri- ja hariduskeskuses; kuid nüüd, mil ta oli Je-
ruusalemma õpetama tulnud, kartsid nad tema elu pä-
rast. Teades, et Suurkohus oli püüdnud tuua Jeesust
Jeruusalemma, et tema üle kohut mõista, ja meenu-
tades Meistrilt viimasel ajal korduvalt kuulnud sõnu,
et ta peab surema, oli Jeesuse ootamatu otsus osale-
da lehtmajadepüha pidustustel apostleid lausa häm-
mastanud. Kõigile nende varasematele palvetele Je-
ruusalemma minna oli Jeesus vastanud: „See tund ei
ole veel tulnud.” Nüüd vastas ta nende hirmunud vas-
taväidetele ainult: „Aga see tund on tulnud.”

² Jeesus käis lehtmajadepüha ajal mitu korda julgelt
Jeruusalemmas ja õpetas avalikult templis. Seda tegi
ta hoolimata oma apostlite jõupingutustest teda üm-
ber veenda. Ehkki nood olid juba ammu palunud teda
oma sõnumit ka Jeruusalemmas kuulutada, kohutas
neid nüüd pelk mõte, et ta säärasel ajal linna siseneb;
nad teadsid ju väga hästi, et kirjatundjad ja variserid
soovivad tema surma.

³ Jeesuse julge ilmumine Jeruusalemma ajas tema
poolehoidjad rohkem segadusse kui kunagi varem.
Paljud tema jüngrid, isegi apostel Juudas Iskariot, olid
sõandanud arvata, et Jeesus oli põgenenud kibekäh-
ku Foiniikiasse sellepärast, et kartis juutide juhte ja
Herodes Antipast. Nad ei suutnud aru saada Meist-
ri sammude tähtsusest. Sellest, et ta viibis vastupi-
diselt poolehoidjate nõuannetele lehtmajadepüha ajal
Jeruusalemmas, piisas, et teha igaveseks lõpp sosina-
tele hirmust ja argpükslikkusest.

⁴ Lehtmajadepüha ajal nägid Jeesust ja kuulsid teda
õpetamas tuhanded Rooma impeeriumi kõigist osa-
dest saabunud usklikud; paljud reisisid isegi Betaani-
asse, et arutada temaga taevariigi edenemist nende ko-
dukohas.

⁵ Jeesus võis kõigil pidustuste päevadel templiõue-
del avalikult jutlustada mitmel põhjusel; neist peami-
ne oli Suurkohtu ametnike hirm, mida tekitasid nende
enda ridades tasapisi kujunenud erimeelsused. Tõsiasi
oli see, et paljud Suurkohtu liikmed kas uskusid sala-
misi Jeesust või olid otsustavalt vastu tema vahistami-
sele pidustuste ajal, mil Jeruusalemmas viibis arvukalt

inimesi, kelle hulgas oli palju temasse uskujaid või tema vaimsesse liikumisse vähemasti sõbralikult suhtujaid.

⁶ Abneri ja tema kaaslaste jõupingutused kõikjal Juudamaal olid samuti taevariigile soodsat pinda ette valmistanud, isegi niivõrd, et Jeesuse vaenlased ei julgenud oma vastuseisu väga avalikult väljendada. See oli üks põhjusi, miks Jeesus sai avalikult Jeruusalemmas käia ja sealt elusalt tagasi tulla. Kuu või kaks varem oleks ta kindlasti surmatud.

⁷ Ent Jeesuse avaliku Jeruusalemma ilmumise hulljulgus tekitas tema vaenlastes aukartust: nad polnud nii kartmatut väljakutset oodanud. Suurkohus tegi selle kuu jooksul mitu jõuetut katset Meister vahistada, ent need pingutused ei kandnud vilja. Jeesuse ootamatu avalik ilmumine Jeruusalemma jahmatas tema vaenlasi nii väga, et nad oletasid Rooma ametivõimude kaitset. Teades Filippuse (Herodes Antipase venna) olevat peaaegu Jeesuse pooldaja, arvasid Suurkohutu liikmed, et Filippus on lubanud kaitsta Jeesust tolle vaenlaste eest. Jeesus oli nende kohtupiirkonnast juba lahkunud, kui nad mõistsid, et olid eksinud, pidades tema ootamatu ja julge Jeruusalemma ilmumise põhjuseks salajast kokkulepet Rooma ametnikega.

⁸ Jeesuse kavatsusest osaleda lehtmajadepüha pidustustel oli nende Magadanist lahkumise ajal teadnud ainult kaksteist apostlit. Meistri ülejäänud poolehoidjad olid väga üllatunud, kui ta templiõuedele ilmus ja avalikult õpetama hakkas, ning juudi ametivõimud olid kirjeldamatult hämmastunud, kui neile teatati, et ta templis õpetab.

⁹ Ehkki jüngrid polnud oodanud, et Jeesus pidustustel osaleb, oli enamik kaugelt tulnud palverändureid hellitanud lootust, et nad võivad teda Jeruusalemmas näha. Ning neil ei tulnud pettuda, sest ta õpetas mitu korda Saalomoni terrassil ja mujal templiõuedel. Need õpetused olid juudi rahvale ja kogu maailmale tegelikult ametlik teade Jeesuse jumalikkusest.

¹⁰ Meistri õpetust kuulnud hulkade seas valitses mitmesuguseid arvamusi. Mõned pidasid teda heaks inimeseks, mõned prohvetiks, mõned tõeliseks Messiaks; teised olid seda meelt, et tegu on pahatahtliku segadusetekitajaga, kes juhib rahvast oma imelike doktriinidega eksiteele. Ta vaenlased kõhklesid teda avalikult hukka mõistmast, kartes tema suhtes sõbralikult meelestatud uskujaid; sõbrad aga pelgasid teda avalikult tunnistada, tundes hirmu juudi juhtide ees ja teades, et Suurkohus on kindlalt otsustanud Jeesuse surmata. Ent isegi tema vaenlased imetlesid ta õpetatust, teades, et ta polnud õppinud rabide koolides.

¹¹ Apostleid haaras hirm iga kord, kui Jeesus Jeruusalemma läks. Nende kartus kasvas veelgi enam, kui nad kuulsid tema päev-päevalt üha julgemaks muutuvaid ütlosti oma maise missiooni kohta. Nad polnud harjunud kuulma Jeesuselt nii kindlaid väiteid ja hämmastavaid tõdemusi isegi sõprade seas.

2. ESIMENE TEMPLIVESTLUS

¹ Esimesel õhtupoolikul, kui Jeesus templis õpetas, oli üsna suur seltskond istunud kuulama tema sõnu, mis kirjeldasid uue evangeeliumi vabadust ja headesse uudistesse uskujate rõõmu. Siis katkestas üks uudishimulik kuulaja teda oma küsimusega: „Õpetaja, kuidas sa saad nii ladusalt pühakirja tsiteerida ja rahvast õpetada, kui sulle kuulu järgi pole rabide teadmisi õpetatud?” Jeesus vastas: „Neid tõdesid, mida ma teile kuulutan, pole mulle keegi õpetanud. Ning see ei ole mitte minu õpetus, vaid Tema oma, kes mind on saatnud. Kui keegi soovib tõesti minu Isa tahet täita, saab ta kindlasti teada minu õpetusest, olgu see siis Jumala suust või minu käest. See, kes räägib enda eest, taotleb iseenda auhiilgust, ent kui mina kuulutan Isa sõnu, taotlen ma sellega tema auhiilgust, kes mind on saatnud. Ent kas ei peaks te enne, kui püüate uude valgusesse astuda, pigem järgima valgust, mis teil juba on? Mooses andis teile seaduse, aga kui paljud teist püüavad ausalt selle nõudeid täita? Mooses annab teile käsu „sa ei tohi tappa”, kuid hoolimata sellest püüavad mõned teie seast Inimese Poega tappa.”

² ¶ Kui rahvahulk neid sõnu kuulis, hakati omavahel ägedalt vaidlema. Mõned ütlesid, et ta on hull, teised — et demon. Kolmandad arvasid, et ta on tõesti see Galilea prohvet, keda kirjatundjad ja variserid olid ammu tappa tahtnud. Mõned leidsid, et usuvõimud kardavad teda tülitada; teised uskusid, et teda polnud kinni võetud sellepärast, et olid hakanud Jeesusesse uskuma. Pärast pikki vaidlusi astus keegi rahva seast ette ja küsis Jeesuselt: „Miks valitsejad sind tappa tahavad?” Ja Jeesus vastas: „Valitsejad tahavad mind tappa sellepärast, et neile on vastumeelt minu õpetus headest uudistest taevariigi kohta; evangeelium, mis vabastab inimesed ametliku, tseremooniareligiooni koormavatest traditsioonidest, mida need õpetajad soovivad iga hinna eest säilitada. Nad sooritavad vastavalt seadusele sabbatipäeval ümberlõikamist, kuid tapaksid mind selle eest, et ma vabastasin kord sabbatipäeval ühe mehe tema vaevadest. Nad jälitavad mind sabati ajal, et minu järele nuhkida, kuid tahavad mind tappa selle eest, et ma otsustasin kord sabbatipäeval raskesti haige mehe täiesti terveks teha. Nad

soovivad mind tappa, sest teavad väga hästi, et kui te ausalt usute ja julgete mu õpetuse vastu võtta, paiskab see põrmu ja hävitab igaveseks nende traditsioonilise usuõpetuse. Nii jäävad nad ilma võimust selle üle, millele nad on pühendanud kogu oma elu, sest keelduvad kangekaelselt vastu võtmast uut ja õilsamat jumalariigi evangeeliumi. Ning nüüd kutsun ma teid kõiki otsustama mitte välise järgi, vaid pigem nende õpetuste tõelise vaimu järgi; otsustage õiglaselt.”

³ Siis küsis üks teine kuulaja: „Jah, Õpetaja, me otsime tõesti messiat, aga kui ta tuleb, siis me teame, et tema ilmumist varjab saladus. Me teame, kust sina oled tulnud. Sa oled olnud oma vendade seas algusest peale. Vabastaja tuleb väega Taaveti kuningriigi trooni taastama. Kas sa tõesti väidad end messia olevat?” Ja Jeesus vastas: „Sa väidad mind tundvat ja teadvat, kust ma olen tulnud. Hea oleks, kui sul oleks õigus, sest siis leiaksid sa sellest teadmisesest tõesti küllaga elu. Aga mina kuulutan, et ma pole tulnud teie juurde iseenda pärast; mind on saatnud Isa, ja see, kes mind on saatnud, on tõeline ja ustav. Keeldudes kuulamast mind, keeldute vastu võtmast seda, kes mind on saatnud. Kui te selle evangeeliumi vastu võtate, saate tunda seda, kes mind on saatnud. Ma tunnen Isa, sest ma olen tulnud Isa juurest seda teile kuulutama ja ilmutama.”

⁴ Kirjatundjate saadikud tahtsid Jeesust kinni võtta, kuid kartsid rahvahulka, sest paljud uskusid temasse. Jeesuse ristimisjärgne tegevus oli juba kogu juutkonnale hästi teada ja paljud inimesed rääkisid neist asjust isekeskis: „Ehkki see õpetaja on Galileast ega vasta kõigile meie messia ootustele, ei tea me, kas vabastaja, kui ta ükskord tuleb, teeb tegelikult midagi imeliseamat, kui see Jeesus Naatsaretlane on juba teinud.”

⁵ Kui variserid ja nende saadikud kuulsid inimesi nii kõnelemas, arutasid nad seda oma juhtidega ja otsustasid, et tuleb kohe midagi teha, lõpetamaks need Jeesuse avalikud esinemised templiõuedel. Juutide juhid soovisid kokkupõrget Jeesusega üldiselt vältida, arvates, et Rooma ametivõimud on talle lubanud puutumatus. Nad ei osanud tema julget ilmumist Jeruusalemma millegi muuga seletada, aga Suurkohtu ametnikud ei jäänud seda kuulujuttu päriselt uskuma. Nad jõudsid järeldusele, et Rooma valitsejad ei teeks midagi niisugust salaja ega juudi rahva kõrgeima valitsusorgani teadmata.

⁶ Nii saadeti Suurkohtu vastav ametnik Eber koos kahe abilisega Jeesust vahistama. Kui Eber Jeesuse suunas astus, ütles Meister: „Ära karda mulle läheneda. Astu ligi ja kuula mu õpetust. Ma tean, et sind on saadetud mind vahistama, ent sa peaksid aru saama,

et Inimese Pojaga ei juhtu midagi enne, kui tema tund on tulnud. Sa ei ole minu vastu meelestatud, sa tuled ainult oma isandate käsku täitma ja ka need juutide valitsejad arvavad tegelikult, et teenivad Jumalat, kui salaja minu hävitamist taotlevad.

⁷ Ma ei kannata teie kellegi vastu viha. Isa armastab teid ja seepärast igatsen ma teie vabanemist eelarvamide ja pimedate traditsioonide kütkeist. Pakun teile eluvabadust ja pääsemisrõõmu. Kuulutan uut ja elavat teed, pääsemist kurjast ja patukütmete murdmist. Tulin selleks, et teil oleks elu ning et see oleks igavene. Te püüate minust ja mu häirivatest õpetustest lahti saada. Kui te vaid mõistaksite, et mulle on määratud olla teiega üksnes lühikest aega! Mõne aja pärast lähen Tema juurde, kes mind sellesse maailma on saatnud. Siis hakkavad paljud teist usinalt mind otsima, kuid te ei leia mind siit, sest sinna, kuhu mina peagi lähen, te tulla ei saa. Ent kõik, kes tõeliselt mind otsivad, saavutavad kunagi elu, mis viib minu Isa juurde.”

⁸ Mõned pilkajad rääkisid isekeskis: „Kuhu see mees küll läheb, et me teda leida ei suuda? Kas ta läheb kreeklaste sekka elama? Kas ta kavatseb end hävitada? Mida ta sellega küll mõtleb, kui ütleb, et lahkub peagi meie juurest ja et meie ei saa sinna minna, kuhu tema läheb?”

⁹ Eber ja tema abilised keeldusid Jeesust vahistamast, nad pöördusid tagasi ilma temata. Kui ülempreestrid ja variserid Eberit ja tema abilisi selle eest noomisid, et nad polnud Jeesust kaasa toonud, vastas Eber ainult: „Me kartsime teda rahva seas vahistada, sest paljud usuvad temasse. Pealegi pole me veel kunagi kuulnud kedagi tema kombel rääkimas. Selles õpetajas on midagi erakordset. Teil kõigil tasuks teda kuulama minna.” Ja kui ülemvalitsejad neid sõnu kuulsid, olid nad hämmastunud ja pilkasid Eberit: „Kas ta on ka sind eksiteele viinud? Kas sa oled hakanud seda petturit uskuma? Kas sa oled kuulnud, et mõni meie õpetlastest või valitsejatest on temasse uskuma jäänud? Kas on mõni kirjatundja või variser lasknud end tema kavalatest õpetustest petta? Kuidas sa küll lased end mõjutada selle harimatu rahvahulga käitumisest, kes seadusi ega prohveteid ei tunne? Kas sa siis ei tea, et see õpetamata rahvas on neetud?” Ja Eber vastas: „Aga mu isandad, see mees räägib rahvale halastuse ja lootuse sõnu. Ta virgutab rõhutuid ja tema sõnad olid trööstiks ka meie hingedele. Mis võib neis õpetustes väär olla, kui ta ka ei ole pühakirjade messias? Ning kas meie seadused ei nõua õiglust? Kas me mõistame inimese süüdi teda ära kuulamata?” Ja Suurkohtu ülem vahistas Eberi peale ning ütles: „Oled sa hulluks läi-

nud? Ega sinagi juhuslikult Galileast ei ole? uuri pühakirju ja sa näed, et Galileast ei tule ühtki prohvetit, ammugi mitte messiat.”

¹⁰ Suurkohus läks segaduses laiali ja Jeesus siirdus Betaaniasse öömajale.

3. ABIELURIKKUMISELT TABATUD NAINE

¹ Selle külastähtsuse ajal Jeruusalemma tuli Jeesusel tegemist teha ühe halva kuulsusega naisega. Naise töid Jeesuse ette isikud, kes süüdistasid naist ja olid samas Jeesuse vastased. Teie ürikutes esitatud moonutatud loo alusel võiks arvata, et selle naise töid Jeesuse juurde kirjatundjad ja variserid ning et Jeesus oma käitumisega soovis näidata, nagu oleksid need juutide usujuhid ise moraaltud. Jeesus teadis hästi, et ehkki kirjatundjad ja variserid olid vaimupimedad ja ustavus traditsioonidele oli neis tekitanud intellektuaalseid eelarvamusi, tuli nad siiski arvata oma ajastu ja põlvkonna kõige sügavama moraaliga isikute hulka.

² Tegelikult oli lugu järgmine: kui Jeesus pidustus- te kolmanda päeva varahommikul templile lähenes, tuli talle vastu rühm Suurkohtu palgatud saadikuid, kes vedasid endaga kaasa üht naist. Kui nad lähemale jõudsid, ütles nende juht: „Meister, see naine tabati abielurikkumiselt — otse teolt. Nüüd käsib Moosese seadus meil see naine kividega surnuks visata. Mis sa ütled, mis temaga tuleks teha?”

³ Jeesuse vaenlaste plaani järgi oleks Meister juhul, kui ta oleks toetanud Moosese seadust, mille kohaselt süü üles tunnistanud patustaja tuleb kividega surnuks pilduda, sattunud vastuollu Rooma valitsejatega, kes olid keelanud juutidel surmanuhtlust täide viia ilma Rooma kohtu otsuseta. Kui ta oleks keelanud naist kividega surnuks pilduda, oleksid nad teda Suurkohtu ees süüdistanud enese Moosesest ja juudi seadustest kõrgemale seadmises. Kui ta oleks vaikinud, oleksid nad teda süüdistanud arguses. Meister aga lahendas olukorra nii, et kogu vandenõu varises omaenda rämpase raskuse all kokku.

⁴ See kunagi nägus naine oli ühe Naatsareti allakäinud linnakodaniku abikaasa ja tema mehega oli Jeesus kogu oma nooruse kimpus olnud. Abiellunud selle naisega, oli mees häbitult sundinud naist oma kehaga neile mõlemale elatist teenima. Mees oli tulnud Jeruusalemma pidustustele selleks, et naine võiks siin oma kehavõlulid müüa. Nüüd oli ta sõlminud juudi valitsejate palgatud meestega kokkuleppe, et reeta naine kirjeldatud viisil, kui too tegeleb oma pabelise äri- ga. Ja

nii nad tõidki naise ja tema kaaslaste kohale, et meelitada Jeesus lõksu ja sundida teda ütleva midagi, mida võiks kasutada vahistamisel tema vastu.

⁵ Üle rahvahulga vaadates nägi Jeesus naise abikaasat teiste taga seismas. Ta teadis, missuguse mehega on tegemist, ja mõistis, et too on selle armetu vandenõuga seotud. Kõigepealt läks Jeesus ümber rahvahulga selle allakäinud mehe juurde ja kirjutas liivale mõned sõnad, mis sundisid meest kiiruga lahkuma. Siis tuli Meister tagasi naise juurde ja kirjutas tema süüdistajate jaoks maha mõned sõnad ning nemadki läksid ükskhaaval minema, kui olid neid sõnu lugenud. Kui Jeesus kolmandat korda liivale kirjutas, lahkus naise kaaspatustaja, nii et Meister nägi oma kirjutise kohalt tõustes naist üksi enda ees seismas. Jeesus ütles: „Naine, kus on su süüdistajad? Kas kedagi ei jäänud siia sind kividega pilduma?” Ja naine vastas silmi tõstes: „Mitte kedagi, Issand.” Ning siis ütles Jeesus: „Ma tean sinu lugu, ka mina ei mõista sind hukka. Mine rahu oma teed.” Ning see naine, Hildana, hülgas oma nurjatu mehe ja ühines taevariigi jüngritega.

4. LEHTMAJADEPÜHA

¹ Tänu sellele, et rahvast oli kokku tulnud kogu teadaolevast maailmast Hispaaniast Indiani, oli lehtmajadepüha Jeesusele ideaalne võimalus kuulutada esmakordselt Jeruusalemmas avalikult ja täies mahus oma evangeeliumi. Rahvas viibis sellel pühal palju vabas õhus, lehtlates. Kuna see oli viljakoristuspüha ning seda peeti jahedatel sügiskuudel, külastasid seda kogu maailma juudid isegi rohkem kui talve lõpul paasapüha või suve hakul nelipüha pidustusi. Apostlid nägid viimaks, kuidas Meister kuulutas julgesti vaat et kogu maailmale, milline on tema maapealne missioon.

² See oli eriti tähtis püha, sest selle ajal sai tuua teistel pidustustel toomata jäänud mis tahes ohvreid. See oli templile toodavate ohvriandide vastuvõtu tseremoonia, milles ühendati puhkuserõõmud pühalike usuriitustega. Siin oli rahval aega rõõmustada, tuua ohvreid, laulda leviitide laule ja kuulata preestrite hõbedaste pasunate pidulikke helisid. Õhtuti pakkusid tempel ja palverändurite hordid, millele langes naiste õuel heledalt põlevate suurte kandelaabrite ja kümnete templiõuedel seisvate tõrvikute ere valgus, mõjuvõimast vaatepilti. Kogu linn oli rõõmsates värvides, välja arvatud Rooma kindlus Antonia, mis vaatas süngelt kontrastina alla sellele pidulikule ja palveldavale peopaigale. Kui väga juudid vihkasid seda Rooma ikkepidavat meenutajat!

³ Pidustuste ajal ohverdati seitsekümmend härja, mis sümboliseerisid seitsetkümmet paganarahvast. Veevalamistseremoonia sümboliseeris jumaliku vaimu väljavalamist. See veetseremoonia järgnes preestrite ja leviitide rongkäigule, mis toimus päikesetõusu ajal. Palveldajad laskusid Iisraeli õuelt mööda treppi naiste õuele, neid saatsid hõbedaste pasunate üksteisele järgnevad huigatused. Siis marssisid usklikud edasi kauni värava poole, mis avanes paganate õuele. Seal pöördusid nad näoga läände, et korrata oma laule, ja jätkasid teed sümboolse vee suunas.

⁴ ¶ Pidustuste viimasel päeval oli oma ametikohustusi täitmas peaaegu nelisada viiskümmend preestrit koos sama arvu leviitidega. Koidu ajal tuli palverändureid linna kõigist osadest, igapähe paremas käes mirdi-, paju- ja palmiokstest kimp ning vasakus käes oks paradiisiõunaga — näsaside runiga ehk „keelatud viljaga”. Palverändurid jagunesid selleks varahommikuks tseremooniaks kolme rühma. Üks rühm jäi templisse, et osa võtta hommikustest ohverdustest, teine läks Jeruusalemmast välja Maza lähistele ohvrialtari kaunistamiseks pajuoksi lõikama, kolmas aga järgnes rongkäigus veepreestriks, kes kandis hõbedaste pasunate helide saatel kuldkannu, et see täita sümboolse veega. Nad läksid Ofeli kaudu välja Siiloahi lähistele, kus asus allikavärv. Kuldkann Siiloahi tiigis täidetud, tuli rongkäik templisse tagasi, sisenes Veevärava kaudu ja liikus otse preestrite õuele, kus veekannu kandva preestriga ühines joogiohvri veini kandev preester. Seejärel siirdusid need kaks preestrit altari jalamini viivate hõbelehtrite juurde ja valasid neisse kannude sisu. Selle veini- ja veevalamisriituse sooritamine oli kogunenud palveränduritele märgiks laulda vaheldumisi leviitidega 113. kuni 118. psalmi, viimane kaasa arvatud. Ning neid ridu korrates lehvitasid nad altari ees oma kimpe. Sellele järgnesid päeva ohverdamised koos päeva laulu laulmisega, milleks pidustuste viimasel päeval oli kaheksakümne teine psalm viiendast salmist alates.

5. JUTLUS MAAILMA VALGUSEST

¹ Pidustuste eelviimase päeva õhtul, kui kandelaabrid ja tõrvikud peopaika eredalt valgustasid, tõusis Jeesus kogunenud rahva seas püsti ja ütles:

² ¶ „Mina olen maailma valgus. See, kes minu järel käib, ei kõnni pimeduses, vaid tal on elu valgus. Kui te julgete minu üle kohut mõista ja sõandate minu kohutunikuks olla, siis ütlete sellega, et tunnistused, mis ma ise enda kohta annan, ei ole õiged. Ent loodud-olend ei saa kunagi Looja üle kohut mõista. Ehkki ma enda

kohta ise tunnistusi annan, on minu tunnistus igikestvalt tõsi, sest ma tean, kust ma olen tulnud, kes ma olen ja kuhu ma lähen. Need, kes tahavad tappa Inimese Poja, ei tea, kust ma olen tulnud, kes ma olen ja kuhu ma lähen. Te otsustate ainult lihaliku välimuse järgi, te ei taju vaimureaalsusi. Mina ei mõista kohut ühegi inimese üle, isegi mitte oma põlisvaenlase üle. Kui ma aga otsustaksin kohut mõista, oleks minu otsus tõene ja õiglane, sest ma ei otsustaks mitte üksi, vaid koos oma Isaga, kes mind maailma saatis ja on kogu tõese kohtumõistmise allikas. Teiegi möönate, et nõustuda võib tunnistusega, mille annavad kaks usaldusväärset isikut — seega tunnistan mina neid tõesid ning sama teeb ka minu taevane Isa. Ja kui ma teile seda eile ütlesin, küsisite teie oma pimeduses minult: „Kus su Isa on?” Te tõesti ei tunne ei mind ega mu Isa, sest kui te mind tunneksite, tunneksite ka minu Isa.

³ Olen teile juba rääkinud, et ma lahkun siit ning et te hakkate mind otsima ega leia mind, sest te ei saa tulla sinna, kuhu lähen mina. Teie, kes te selle valguse tagasi lükkate, olete tulnud altpoolt; mina olen ülevalt. Teie, kes te eelistate jääda pimedusse, olete sellest maailmast; mina ei ole sellest maailmast ja ma elan valguste Isa igaveses valguses. Teil kõigil on küllalt võimalusi saada teada, kes ma olen, kuid teil on ka muid tõendeid, mis Inimese Poja isikut kinnitavad. Mina olen elu valgus ja kõik, kes tahtlikult ja arusaamisega selle päästva valguse tagasi lükkavad, surevad oma pattudes. Mul on teile veel palju öelda, kuid te ei suuda mu sõnu vastu võtta. Ent see, kes mind on saatnud, on tõeline ja ustav; minu Isa armastab isegi oma eksivaid lapsi. Ning kõike seda, mis mu Isa on kõnelnud, kuulutan ma ka maailmale.

⁴ Kui Inimese Poeg üles tõstetakse, saate kõik teada, et mina olen tema ning et ma pole midagi teinud omapead, vaid ainult Isa õpetuste järgi. Ma räägin neid sõnu teile ja teie lastele. Ning see, kes mind saatis, on praegugi minuga; ta pole mind üksi jätnud, sest ma teen alati talle meelepäraseid tegusid.”

⁵ ¶ Kui Jeesus palverändureid templiõuedel selliselt õpetas, uskusid teda paljud. Ja keegi ei julgenud teda kinni võtta.

6. ARUTLUS ELUVEEST

¹ Viimasel päeval, pidustuste suurpäeval, kui Siiloahi tiigi äärest saabunud rongkäik tuli läbi templiõuede ja preestrid olid just vee ja veini altarile valanud, ütles Jeesus palverändurite seas seistes: „Kui kellelgi on janu, tulgu ta minu juurde ja joogu. Mina toon kõrgelt Isa juurest sellele maailmale eluvett. See, kes

mind usub, täitub vaimuga, mida see vesi sümboliseerib, sest isegi pühakirjas on öeldud: „Temast voolavad elava vee jõed.” Kui Inimese Poeg on maa peal oma töö lõpetanud, valatakse kogu liha peale elavat Tõe Vaimu. Need, kes selle vaimu vastu võtavad, ei tunne enam kunagi vaimset janu.”

² Jeesus ei katkestanud nende sõnade ütlemiseks teenistust. Ta pöördus palveldajate poole kohe, kui oli lauldud halleluuajat, seda psalmikatket, mille saatel altari ees oksid lehvitati. Sellele järgnes paus, mille kestel ohvreid ette valmistati, ja just sel ajal kuulsid palverändurid Meistri lummavat häält kuulutamas, et ta on elava vee andja igale vaimujanus hingele.

³ Selle varahommikuse teenistuse lõpus jätkas Jeesus rahvahulga õpetamist, öeldes: „Kas te pole siis pühakirjast lugenud: „Sest ma valan janusele vett ja kuivale voogusid, ma valan sinu soo peale oma Vaimu ja su järglaste peale oma õnnistuse”? Miks te janunete vaimse hoolekande järele, kui ometi otsite hingekosutust inimeste traditsioonide veest, mida valatakse tseremooniasteenistuse katkistest kannudest? Sellega, mida te siin templis näete, püüdsid teie isad sümboliseerida jumaliku vaimu annetamist usulastele; te tegite õigesti, et need sümbolid tänapäevani alles hoidsite. Ent sellele põlvkonnale on nüüd tulnud vaimude Isa ilmutus tema Poja annetamise kaudu ja kõigele sellele järgneb kindlasti Isa ja Poja vaimu annetamine inimeste lastele. Igaüks, kellel on usku, saab selle vaimu annetamise kaudu tõelise õpetaja, kes näitab teed, mis viib igikestva eluni, tõeliste eluvenni taevariigis maa peal ja Isa Paradiisis selle kohal.”

⁴ Ning seejärel jätkas Jeesus rahvalt ja variseridelt tulnud küsimustele vastamist. Mõned pidasid teda prohvetiks; teised uskusid, et ta on messias; kolmandad ütlesid, et ta ei saa olla Kristus, sest ta on tulnud Galileast, ning et messias peab taastama Taaveti trooni. Ent nad ei julgenud ikka veel teda vahistada.

7. ARUTLUS VAIMSEST VABADUSEST

¹ Pidustuste viimase päeva õhtupoolikul, pärast apostlite ebaõnnestunud katseid veenda teda Jeruusalemmast põgenema, läks Jeesus jälle templisse õpetama. Leidnud Saalomoni terrassil eest sinna kogunenud suure uskujaterühma, ütles ta neile:

² ¶ „Kui mu sõnad jäävad teiega ja te tahate täita minu Isa tahet, siis olete tõesti minu jüngrid. Te saate tunda tõde ja see tõde vabastab teid. Ma tean, mida te mulle vastate: me oleme Aabrahami lapsed ega ole kellegi orjad, kuidas saab meid vabastada? Ent ma ei räägi välisest allumisest kellegi võimule, ma pean silmas

hingele vabadust. Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, igaüks, kes teeb pattu, on patu pärisori. Ja te teate, et pärisori ei jää tõenäoliselt igavesti isanda kotta. Samuti teate, et poeg jääb oma isa kotta. Kui nüüd Poeg teid vabastab ja poegadeks teeb, olete tõepoolest vabad.

³ Ma tean, et te olete Aabrahami sugu, kuid teie juhid püüavad mind tappa, sest mu sõnal pole lastud nende hinges oma muundavat mõju avaldada. Nende hinged on pitseeritud eelarvamusega ja pimestatud kättemaksuhimulise uhkusega. Mina kuulutan teile tõde, mida igavene Isa mulle näitab, need eksiteele sattunud õpetajad püüavad aga teha vaid seda, mida nad on õppinud oma ajalikelt isadelt. Kui te vastate, et teie isa on Aabraham, siis ma ütlen teile, et kui te oleksite Aabrahami lapsed, siis te teeksite Aabrahami tegusid. Mõned teist usuvad mu õpetusse, teised aga püüavad mind hävitada, sest ma olen rääkinud teile tõde, mille olen saanud Jumalalt. Aabraham aga ei kohelnud Jumala tõde selliselt. Ma näen, et mõned teist on kindlalt otsustanud teha kurje tegusid. Kui Jumal oleks teie Isa, siis tunneksite mind ja armastaksite tõde, mida ma ilmutan. Kas te ei näe, et ma tulen Isa juurest, et ma olen Jumala saadetud, et ma ei tee seda tööd omapead? Miks ei saa te minu sõnadest aru? Kas sellepärast, et olete otsustanud saada kurja lasteks? Kui te olete pimeduse lapsed, hakkate vaevalt küll kõndima selle tõe valguses, mida mina ilmutan. Kurja lapsed järgivad vaid oma isa, kes oli pettur ega seisnud tõe eest, sest temas polnud tõde. Nüüd aga tuleb Inimese Poeg tõde rääkima ja selle järgi elama, ning paljud teist keelduvad uskumast.

⁴ Kes teist süüdistab mind patus? Miks te siis ei usu, kui ma kuulutan tõde, mida Isa on mulle näidanud, ja elan selle järgi? See, kes on Jumalast, kuulab rõõmuga Jumala sõnu; paljud teist ei kuula mu sõnu, sest pole Jumalast. Teie õpetajad on isegi sõandanud väita, et ma teen oma tegusid kuradite vürsti väega. Keegi siin läheduses ütles äsja, et minus on kurat, et ma olen kuradi laps. Ent teie kõik, kes te olete oma hinges ausad, teate väga hästi, et ma pole kurat. Te teate, et ma austan Isa, isegi kui te mind häbistate. Ma ei otsi auhiilgust endale, vaid ainult oma Paradiisi-Isale. Ning ma ei mõista teie üle kohut, sest on keegi, kes teeb seda minu asemel.

⁵ Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kes te evangeliumisse usute, et kui inimene hoiab selle tõesõna oma südames elavana, ei maitse ta kunagi surma. Ja just praegu väidab minu kõrval üks kirjatundja äsjaöeldut tõendavat, et ma olen kurat, sest Aabraham on surnud nii nagu prohvetidki. Ning ta küsib: „Kas sa oled Abra-

hamist ja prohvetitest nii palju suurem, et sa julged siin seista ja öelda, et see, kes jääb sinu sõna juurde, ei maitse surma? Kes sa enda arvates oled, et sa söandad niisuguseid pühaduseteotusi rääkida?” Ja ma ütlen kõigile neile, et kui ma austaksin iseennast, ei oleks minu auhiilgus midagi väärt. Ent mind õilistab Isa, seesama Isa, keda te Jumalaks nimetate. Te pole aga seda oma Jumalat ja minu Isa tundma õppinud ja mina olen tulnud teid kokku viima; teile näitama, kuidas saada tõelisteks Jumala poegadeks. Teie küll Isa ei tunne, kuid mina tunnen teda tõesti. Isegi Aabraham rõõmustas minu päeva nähes, ning usu kaudu ta nägi seda ja oli rõõmus.”

⁶ ¶ Kui selleks ajaks kokku kogunenud uskmatud juudid ja Suurkohtu esindajad neid sõnu kuulsid, tõstsid nad lärmi, karjudes: „Sa pole veel viiekümneaastane, kuid räägid, et oled näinud Aabrahami; sa oled kuradi laps!” Jeesus ei saanud enam edasi rääkida. Lahkudes ütles ta vaid: „Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, enne kui oli Aabraham, olen mina.” Paljud uskmatud tormasid otsima kive, millega teda pilduda, ja Suurkohtu esindajad püüdsid teda vahistada, aga Meister läks kiiresti läbi templikoridoride ja põgenes salajasse kohtumispaika Betaania lähedal, kus teda ootasid Marta, Maarja ja Laatsarus.

8. VESTLUS MARTA JA MAARJAGA

¹ Oli kokku lepitud, et Jeesus peatub koos Laatsaruse ja tema õdedega ühe tuttava majas, kuna apostlid on väikeste rühmadena siia-sinna laiali hajutatud. Neid ettevaa tusabinõusid rakendati seepärast, et tema vahistamist kavandavad juudi ametivõimud olid taas julgust juurde saanud.

² Juba aastaid oli neil kolmel kombeks jätta kõik sinnapaika ja kuulata Jeesuse õpetusi, kui ta juhtus neid külastama. Pärast vanemate kaotust oli Marta majapidamiskohustused enda peale võtnud ja nii valmistus ta ka nüüd, kui Laatsarus ja Maarja istusid Jeesuse värskendavat õpetust kuulates külalise jalge ees, õhtusöögilauda katma. Tuleb selgitada, et arvukad tarbetud tegevused olid hajutanud liialt Marta mõtteid ja teda koormasid paljud tühised mured; niisugune oli kord tema meelelaad.

³ Sel ajal kui Marta kõigi nende näiliste kohustuste kallal askeldas, häiris teda, et Maarja teda ei aidanud. Ta läks Jeesuse juurde ja ütles: „Meister, kas sul pole sellest midagi, et mu õde on jätnud kogu lauakatmise minu hooleks? Kas sa ei paluks tal mulle appi tulla?” Jeesus vastas: „Marta, Marta, miks sa muretsed alati

nii paljude tühiste asjade pärast? Ainult üks asi on midagi väärt ning kui Maarja on valinud selle hea ja vajaliku osa, siis ei võta mina seda temalt ära. Ent millal te mõlemad küll õpite elama nii, nagu ma teile olen õpetanud: teenima koos ja värskendama oma hingi üheskoos? Kas teile ei saa selgeks, et iga asja jaoks on oma aeg — et elu piasjad peavad taanduma taevariigi suuromate asjade ees?”

9. KOOS ABNERIGA PETLEMMAS

¹ Kogu lehtmajadepüha pidustustele järgnenud nädala kestel kogunes Betaaniasse kümneid uskujaid, keda kaksteist apostlit õpetasid. Suurkohus ei püüdnud neid kogunemisi häirida, sest Jeesust kohal ei viibinud: ta töötas kogu selle aja Abneri ja tema kaaslastega Petlemmas. Pidustuste lõpetamisele järgnenud päeval oli Jeesus suundunud Betaaniasse ja ta ei õpetanud selle Jeruusalemma-külastuse ajal enam templis.

² ¶ Abner oli samal ajal loomas Petlemma oma keskkust ning sealt oli saadetud palju töötajaid Juudamaa linnadesse, Lõuna-Samaariasse ja isegi Aleksandriasse. Mõne päeva jooksul pärast saabumist leppisid Jeesus ja Abner kokku, kuidas nende kahe apostlirühma tööd ühendada.

³ Lehtmajadepüha pidustusi külastades oli Jeesus Betaaniale ja Petlemmale üsna võrdselt aega pühendanud. Betaanias veetis ta päris palju aega oma apostlitega; Petlemmas õpetas ta Abnerit ja teisi Johannese endisi apostleid. Ning just see lähedane kokkupuude pani nad lõpuks temasse uskuma. Neile Ristija Johannese endistele apostlitele mõjus julgus, mida ta ilmutas Jeruusalemmas oma avalikku õpetamistööd tehes, samuti tema heatahtlik mõistvus neid Petlemmas õpetades. Tänu neile mõjudele võtsid kõik Abneri kaaslaste lõpuks täielikult ja kogu südamest taevariigi vastu ning tegid kõike, mis selle sammuga kaasnes.

⁴ ¶ Enne viimast Petlemmast lahkumist leppis Meister kokku, et nad kõik liituvad temaga ühisteks jõupingutusteks, mis eelnevad tema maise lihaliku elu lõpule. Abner ja tema kaaslaste pidid Jeesuse ja kahe teistkümnega peagi Magadani pargis ühinema.

⁵ Vastavalt sellele kokkuleppele ühendasidki Abner ja tema üksteist kaaslast novembris oma saatuse Jeesuse ja kahe teistkümne apostliga ning töötasid koos nendega ühtse organisatsioonina kuni ristilöömiseni.

⁶ Oktoobri teisel poolel eemaldusid Jeesus ja kaksteist apostlit Jeruusalemma lähiümbrusest. Pühapäeval, 30. oktoobril lahkus Jeesus oma kaaslastega Efraimi linnast, kus nad olid mõne päeva omaette puhunud, ning läks Jordanist läänes kulgevat maanteed

mööda otse Magadani parki, kuhu jõudis kolmapäeva, 2. novembri õhtupoolikul.

⁷ Apostlid tundsid suurt kergendust, nähes Meist-

rit taas sõbralikul pinnal; nad ei veennud teda enam kunagi minema Jeruusalemma taevariigi evangeeliumi kuulutama.